

По-перше, людство дійшло висновку, що єдиний спосіб змінити світ - це змінити себе. Виникнення самоуправління як наукової дисципліни також свідчить про деяку переорієнтацію науки, її цілей, моделей і пріоритетів.

По-друге, безліч наукових праць з проблематики самоорганізації, синергетики, соціосинергетики чинять могутній вплив на розвиток теорії самоуправління життєдіяльністю і діяльністю людини. Особливо актуальними стали питання міжлюдського впливу, «пагубної самовпевненості» людського розуму, випадковості, вибору в ситуації невизначеності, відповідальності. У реальному світі поведінка, воля, неординарність особистості можуть стати фактором визначального впливу на соціальну систему в її кризовому стані.

По-третьє, стає помітним явний зустрічний рух суспільствознавства і природознавства, в якому теорія і практика самоменеджменту отримують нові точки відліку. Підтверджують це розробки в галузі теорії діяльності, психології управління, виникнення альтернативної соціології, в яких породжуються нові відносини людини і природи. Це дає надію на сталий розвиток суспільства у ХХІ ст., розвиток і реалізацію особистісно-професійного потенціалу фахівця.

Таким чином, рівень розвитку науки про самоменеджмент людини з урахуванням вже відомих масовому читачеві напрацювань про можливості в самоуправлінні, саморозвитку, самовдосконаленні ще відносно невисокий. Проте, нині розроблено технології втручання в структури людської пам'яті, технології психологічного впливу як на окрему людину, так і на величезні маси людей. Через самоуправління людини, його наукове розроблення, творче засвоєння і культуру застосування пролягає шлях до розвитку суспільства, держави і головне — кожної окремої людини.

Подальшого дослідження потребують: проблеми управління якістю професійної підготовки майбутньої гуманітарно-технічної еліти, визначення педагогічних умов формування основ само менеджменту у сучасних фахівців в умовах фахової підготовки у вищій школі.

Гранкіна С.В.

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

За умов сьогодення суспільного розвитку нашої країни в навчально-виховному процесі майбутніх фахівців перед педагогами не тільки повстають нові важливі й нагальні завдання, а також висуваються підвищені вимоги до суб'єктів освітнього процесу. Важливим стає те, що сучасному педагогу мають бути притаманні всі найкращі якості естетично розвиненої людини. Водночас він повинен уміти застосувати власний естетичний арсенал із метою всебічного розвитку своїх вихованців. А це, безперечно, потребує додаткових спеціальних знань, умінь і навичок. Метою удосконалення підготовки педагогічних кадрів стає не тільки систематичне поліпшення змісту й методики їхнього навчання, а й становлення та розвиток духовної культури особистості, котра забезпечує повноцінну професійну діяльність педагога в обновлюваному суспільстві.

Педагогічна культура – це усвідомлена система, що містить у собі професійно значущі особистісні якості педагога, професійно необхідні знання, уміння й навички, педагогічний досвід, творчий підхід до вирішення завдань навчання й виховання, педагогічну інтуїцію; це цілісна система, із власною організацією, що вибірково взаємодіє з навколишнім світом.

Професійно-педагогічна культура майбутніх педагогів складається як результат всебічної підготовки, орієнтованої на професійну та педагогічну майстерність. Для найбільш ефективного формування педагогічної культури майбутніх вчителів навчально-виховний процес у вищих навчальних закладах має сприяти вмотивованості навчальної діяльності студентів, розвитку їх зацікавленості, а також їх відповідальності за результати навчання.

Виокремимо особистісні якості педагога, необхідні, із нашого погляду, для формування його педагогічної культури.

По-перше, це ціннісні орієнтації особистості педагога. Людина без належних моральних підвалин найчастіше послуговується здобутими

знаннями в суто прагматичних, особистих цілях – педагог без моральності й ідеалів ніколи не стане носієм культури.

По-друге, моральні якості невід'ємні від гуманістичної спрямованості особистості педагога: однією з головних якостей особистості, важливої для розвитку педагогічної культури, є «комунікативне ядро особистості», що означає готовність людини до повноцінного толерантного міжособистісного спілкування між усіма суб'єктами освітнього процесу.

По-третє, педагогічна культура невіддільна від культури зовнішнього вигляду, культури мовлення, естетичної культури, розмаїття інтересів і духовних потреб педагога. Тож, показниками сформованості педагогічної культури є інтереси й духовні потреби педагога.

По-четверте, без прагнення до постійного самовдосконалення, без визначення й усвідомлення своїх вад і прагнення позбавитися хибного, здатності педагога до самоконтролю й самоаналізу, без побудови проблеми дій по самовихованню він не може характеризуватися як носій високої культури. Тому прагнення до постійного самовдосконалення – визначальна якість особистості педагога високої педагогічної культури.

Розвиток педагогічної культури майбутніх педагогів здійснюється в процесі організації та проведення лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів з циклу педагогічних дисциплін: «Основи педагогічної майстерності», «Дидактики», «Теорії виховання», «Логіка педагогічної діяльності» та ін. шляхом засвоєння професійних знань, розвитку навичок та вмінь та формуванню педагогічного досвіду.

Отже, важливим компонентом педагогічної культури є особистісні якості педагога, що багато в чому визначають рівень його професіоналізму. Педагогічна культура виступає важливою складовою особистості майбутнього педагога, яка формується і розвивається у майбутніх педагогів за певних умов організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.

Зірка О.О
НТУ «ХП»

ВПЛИВ МОТИВАЦІЇ НА ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ПРАЦЕЮ